

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 438.

A. HANS

De Stem aan de Deur

Uitgave A Hans-Van der Meulen. Contich

DE STEM AAN DE DEUR.

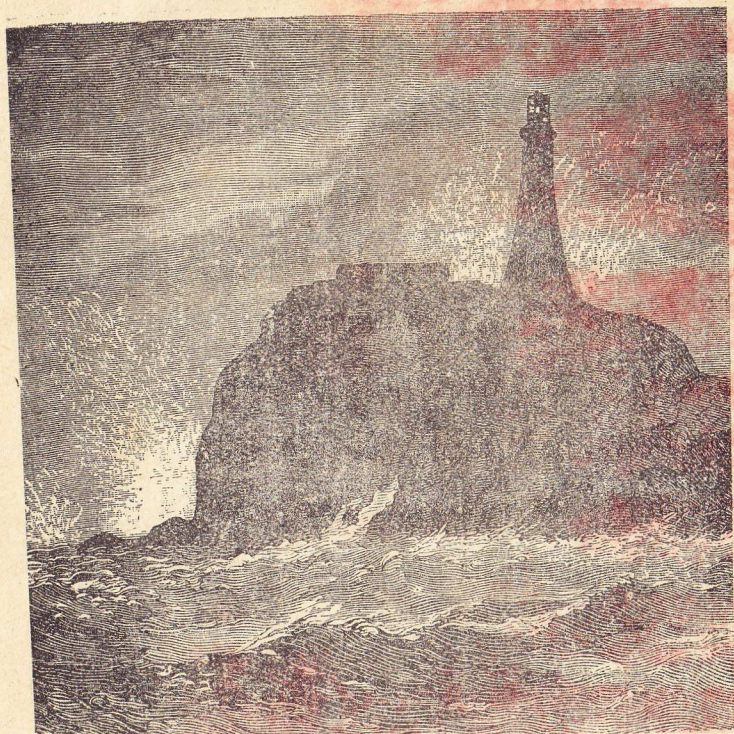
I.

René Latour, een knaap van twaalf jaar, was op bezoek bij zijn oom Louis. Hij kwam er gaarne, want zijn oom woonde op een vuurtoren aan de kust van Bretagne, in Frankrijk. Die vuurtoren stond op een rots, een eindje in zee. En men kon er dus alleen per boot heen.

Bernard, de hulpwachter, was dien morgen aan land geweest om petroleum te halen voor de groote lamp van den toren, en René was met hem mee gekomen. Hij zou eenige dagen bij oom en tante blijven, want het was juist Nieuwjaarvacantie.

Veel ruimte om daar te spelen was er niet. De wenteltrap leidde naar een verdieping, waar twee kamers waren. Hier woonden oom Louis en tante Marie. Ze hadden twee zoons, maar die vaarden op een groot schip en kwamen slechts eens in het jaar naar huis. Drie dochters waren

getrouwd. Toen de kinderen nog thuis waren, woonde oom Louis aan wal en was hij visscher. Nadien werd hij benoemd tot vuurtorenwachter. Er waren niet veel liefhebbers voor dien eenzamen post. Het gebeurde, dat men 's Winters

De vuurtoren op de rots.

weken achtereen niet naar land kon, door de hevige branding der golven op de rotsen der kust.

Maar oom Louis hield van zijn betrekking.

— Ik help mee om schepelingen en visschers voor gevaren te behoeden, en zit hier rustig; ik zie over de zee, die ik lief heb, al sticht ze soms veel kwaad, ik verdien ruim mijn brood, zou ik niet zeer tevreden zijn? zei de torenwachter, wanneer hij eens aan land kwam, en men hem vroeg, of hij zich daar op de rots niet verveelde.

Er was in den toren nog een tweede verdieping, ook met twee kamers. Een er van werd betrokken door Bernard, een nog jongen man, die hoopte later tot hoofdwachter bevorderd te zullen worden, op een andere plaats in de buurt. De tweede kamer diende tot berging van allerlei gerief.

En boven dit gedeelte stond de groote lan-
taarn, die toen nog met petroleum gestookt werd. Daar was het lampenhuis.

Nu levert overal electriciteit het licht, dat veel sterker is geworden.

Onlangs bezochten we den beroemden vuurtoren van Westkappel op het eiland Walcheren, aan den mond der Wester-Schelde. Hij is van het grootste belang voor de scheepvaart naar en van Antwerpen. De lamp met de lenzen, die zeer

vergrootten, heeft zulk een sterk vermogen, dat men het geflits van den vuurtoren tot aan de Engelsche kust ziet. De geduchte toren is eeuwen oud en behoorde vroeger bij een kerk, die over een honderdtal jaren afgebrand is. Er rond ligt nog het kerkhof. De inrichting van zulk een modernen toren is heel vernuftig. Er zijn 's nachts geen wakers meer noodig. Gaat het licht uit, dan wordt men beneden in het gebouw, waar de electriciteit geleverd wordt, oogenblikkelijk door een automatische bel gewaarschuwd en kan men dus de noodige maatregelen nemen.

Maar op den toren van oom Louis moest elken nacht de wacht gehouden worden. Men kende toen nog geen electriciteit. De lamp mocht niet uitdooven. Op voorbijvarende schepen, voor welke de vuurtorens als gidsen zijn langs de gevaarlijke kust, zou men dan in de war geraken. Oom Louis en Bernard bleven daarom om beurten een nacht op.

De ruimte in den toren was dus beperkt. En toch logeerde René Latour er zeer gaarne. Hij was ook een kind van de zee. Zijn vader had een sloep en vischte. Hij was sedert gistermorgen uitgevaren. René hield er van, om op de galerij rond de lantaarn te staan en over de bostwering te leunen. Daar tuurde hij in zee. Hij kon er lang

droomen. Dan dacht hij aan zijn grooten broer, Joan, die bij storm van vaders sloep over boord geslagen en verdronken was. Men had hem niet meer kunnen helpen. Drie dagen later spoelde zijn lijk aan. Een zerk dekte nu zijn graf. Vader en moeder en René hadden toen veel verdriet gehad. En nog weende moeder dikwijls om Joan.

Toch wilde ook René later met vader mee naar zee. Die lust was hem ingeboren, zooals bij de meeste knapen van het dorp.

Nog was René gaarne op den toren, omdat oom Louis zoo boeiend vertellen kon.

De knaap was dus weer te gast bij oom en tante. Hij had Bernard geholpen om de lamp en de lenzen — vergrootglazen, die het licht versterken — schoon te maken. Nu leunde hij over de borstwering en keek naar een zeilschip, dat in de verte voer.

Maar tante riep hem binnen.

— Jongen, ge zult kou vatten; het is guur weer, zei ze. Er staat een scherpe wind.

René begaf zich in de woonkamer. De kachel ronkte er vroolijk. Oom zat in zijn leunstoel en rookte een pijp. Hij vond het gezellig, dat zijn neefje op bezoek was.

Hij praatte wat met hem over moeder, die ooms zuster was, over de school en het dorps-nieuws.

Op den vuurtoren leefde men afgezonderd.

Daar kwam nooit de briefdrager. Als oom en tante of Bernard aan wal gingen, vroegen ze aan den postbode, of er brieven waren. Ze brachten ook gazetten mee. Het deerde niet dat er bij waren van een week oud of langer nog. Oom Louis las ze steeds gretig.

René vertelde nu versch nieuws.

Na een poosje zei oom Louis:

— Het is tijd, om de lamp aan te steken.

Dat deed hij zelf, of, hij was er toch bij, als Bernard licht maakte. De baas wilde er zich van verzekeren, dat de lamp goed brandde. Van zijn waakzaamheid hing de veiligheid der schepelingen af.

René ging met oom mee. Weldra straalde de vuurtoren zijn trouw schijnsel uit.

Bernard moest dien nacht waken, maar den avond bracht hij bij Louis en Marie door. Hij was trouwens bij hen in den kost en kon het hier goed stellen.

Uit de woonkamer zag men, of het licht over de zee gleed.

Het was na het avondmaal behaaglijk bij het vuur. Oom Louis had in een dagblad, door Bernard meegebracht, gelezen, dat er een nieuwe vuurtoren* op een punt van de Bretoensche kust zou gebouwd worden.

Hij kende de bedoelde plaats.

— Een licht zal daar groote diensten bewij-

zen, zei hij. Er liggen tot ver in zee leelijke klippen... Ik heb er vier sloepen weten vergaan... En de meeste visschers verdronken jammerlijk.

— Verleden jaar bleef er een stoomboot uit Antwerpen, herinnerde zich Bernard, die dat in een dagblad had gelezen. Gelukkig kon de bemanning gered worden.

— Oom, onze kust is gevaarlijk, hé? vroeg René.

— Zeker, jongen! Er zijn veel rotsen en klippen. Maar alle kusten dwingen tot voorzichtigheid. Meer naar het Noorden, boven Calais, zijn geen rotsen meer. Ook niet in België en Nederland. Daar liggen heuvels van zand, duinen. En het strand is er breed en helt langzaam in zee af. Doch daar moet men oppassen voor verraderlijke zandbanken, die ver in zee liggen en waarop schepen kunnen vastloopen... Er zijn ook vuurtorens, boeien en allerlei veiligheidsmaatregelen noodig... Een zeeman dient altijd op te passen... En de overheid moet hem helpen. Dat gebeurt tegenwoordig gelukkig op uitstekende wijze. Er zijn andere tijden geweest.

— Hoe dan, oom? vroeg René.

— O, toen de zeelieden overgeleverd waren aan de roofzucht van gewetenlooze kustbewoners. Deze lokten de schepen naar gevaarlijke plaatsen, om ze te doen stranden en dan de lading te rooven.

— Hoe deden ze dat?

— Op allerlei manieren. Hier in Bretagne waren er veel van die strandroovers en zeeschui-
mers. Ze kenden allerlei listen. Als het stormde,
waren ze buiten. Bij avond en nacht gaven ze
valsche lichtseinen, als om de schepelingen te
doen gelooven, dat er op die plaats een haven
was. De vreemde vaartuigen liepen dan op de
rotsen. De stranddieven bleven doof voor het
hulpgeschreeuw der bemanning, en onverschillig
voor de noodseinen. Ze lieten zonder de minste
deernis de arme zeelieden verdrinken. Geraakte
er een aan land, dan werd hij gedood en men stal
hem alles uit zijn zakken en den ring van den
vinger. Was het mogelijk, dan roofde men de
lading uit het wrak of anders wachtte men, tot
deze naar de kust spoelde, of op rotsen werd ge-
worpen. Men kende nog een ander middel om
schepen op de rotsen te lokken. Men bond des
avonds koeien een brandende lantaarn tusschen
de horens, en een koord van een dier horens naar
een der voorpooten. Daarna joeg men de dieren
op, die geweldig hinkten. Zoo rees en daalde het
licht. Uit de verte moest het wel lijken, of het
lichten waren van dobberende schepen. Zeelie-
den, onbekend met de kust, meenden alzoo, dat
er ginds vaartuigen waren. « Dus moest het
daar wel veilig water zijn », zeiden ze. En bij
storm wilden ze er ook veiligheid zoeken, en zoo

liepen ze op de rotsen ten prooi aan de gemeene
roovers. Och, in alle landen waren er zulke ke-
rels. En de overheden van afgelegen dorpen en
eilanden lieten ze doen, of waren medeplichtig.
Zulk een zeeschuimer hier in Bretagne werd eens
streng gestraft voor zijn daden, al was het niet
door de overheid. Op zekeren stormachtigen
avond zag hij een lichtje op zee. Daar was dus
een vaartuig. Hij lokte het door een valsch licht.
Het schip stootte op een rots en werd spoedig
uiteen geslagen. De bemanning verdronk. En
's morgens was er al een lijk aangespoeld. De
roover wilde onderzoeken of de doode geld en
een horloge bij zich had. De matroos lag op
zijn buik. De zeeschuimer keerde hem om.
Toen verschrok hij vreeselijk. Hij herkende zijn
eigen zoon, die op een schip uit Boulogne had
gediend. De vader vluchtte weg. Kort daarna
was hij zinneloos. Ja, jongen, er zijn vroeger
aan de kusten heel wat ongerechtigheden ge-
beurd, tot de overheid strenge maatregelen nam.
En nog beter werd het, toen de kustbewoners
meer beschaving kregen...

Als oom zoo vertelde, zou René tot in den
nacht naar hem geluisterd hebben.

Tante zorgde echter, dat hij op tijd naar bed
ging.

René sliep in de kamer van Bernard, waar
twee bedsteden waren. Deze leken wel houten

kooien tegen den muur getimmerd. Er binnen was het warmer dan op een ledikant. Het kon in den toren koud zijn.

Weldra lag René diep onder de dekenen. Hij hoorde de golven beneden op de rots en tegen den toren slaan. Het gebeurde altijd, ook als men aan wal zei, dat het kalm weer was. De zee was hier zeer beweeglijk. Alleen 's Zomers lag het water er wel eens effen.

Bang was René niet. Hij had hier al geslapen bij storm. Dan schokte de toren licht heen en weer van het geweld. Maar oom zei, dat een goed gebouwde vuurtoren zulks moest doen.

René sliep nu spoedig in.

II.

Den volgenden morgen richtte René zich wat versuft op. Waar bevond hij zich nu, en wat hoorde hij? Het was nog bijna donker in de kamer.

Moeder had hem niet geroepen, zooals op andere morgenden.

— Och ja, het is waar, ik ben bij oom Louis op den vuurtoren en het is vacantie, zei hij bij zich zelf, en hij kreeg een blij gevoel.

Doch welk geluid was dat?

— Het is de wind, dacht René. Het stormt. Dat is zeker vannacht begonnen...

Zijn blij gevoel verdween dadelijk. Storm! En vader was op zee, heel ver naar het Noorden. Dit booze weer moest wel snel opgekomen zijn, eer de sloep een haven had kunnen binnen loopen.

— O God, spaar vader en zijn matrozen, bad René en hij voegde er een gebed bij voor alle zeelieden; dat had moeder hem geleerd.

Vlug stond de knaap op. Hij keek door het raam. De zee was in geweldige beroering. Hoopen schuim spatten op de rots uiteen.

René wiesch en kleepte zich. Tante had al vuur gemaakt in de woonkamer. Geurig rook er de koffie. Het brood, door tante zelf gebakken, lokte ook aan.

— Goeden morgen, tante, groette de knaap.

— Dag jongen... Boos weer vandaag!

— Is oom boven?

— Ja, sedert twee uur vannacht. Toen begon het zoo te waaien. En ge weet dat bij boos weer oom en Bernard altijd samen boven zijn, om te zien of er geen noodseinen gegeven worden.

— En vader is op zee!

— God behoeft hem. Ja, mijn kind, ik ben ook dikwijls ongerust geweest, toen oom nog voer. Nu uw vader kan al veilig ergens binnen liggen.

— Maar de storm is zoo plotseling opgekomen, tante.

— Hier, ja... Waar uw vader is, kan het anders zijn. Ze visschen tegenwoordig nog al ver naar het Noorden. Zet u aan tafel, René, dan kunt ge eten.

Wat hilde de wind vervaarlijk om den toren!

— De lamp is nog aan, zei René.

— O ja! Het wordt bijna niet licht. Zie eens welke zwarte wolken! En de storm neemt toe. Ge zijt toch niet bang bij ons op den toren?

De vrouw vroeg dat, omdat René wat strak keek. De jongen dacht echter aan zijn moeder. Hij wist, dat ze zeer angstig zou zijn over vader. Dat was veel verergerd na den dood van Joan. René had nu bij moeder willen zijn, opdat ze niet zoo eenzaam zou wezen. Maar er was geen denken aan nu naar den wal te varen. De golven zouden de roeiboot op de rotsen werpen. Men zat op zulk een dag op den toren gevangen.

René voelde zich treurig gestemd.

Oom kwam naar de woonkamer.

— Vrouw, ik zal nu ontbijten. Dan houd ik boven de wacht voor mogelijke seinen. Bernard kan daarna naar bed gaan. Het is boos weer. We zullen van avond beiden moeten opblijven. Dat is een storm voor drie dagen. Allerlei vlaggen... Kijk, nu sneeuwt het...

En ja, wild vlogen de groote vlokken neer.

Het was een fantastisch gezicht.

— God zij de zeelui genadig, zei oom Louis.

— En vader is uit, herinnerde René.

— Ja, jongen, ik heb al aan hem gedacht. Laat ons hopen, dat hij een haven binnen gevlucht is, Dieppe, Boulogne of Calais. Heel ver buiten de kust zal hij niet geweest zijn. En hij is een bekwaam varensman.

Tante Marie moest de lamp aansteken, zoo duister was het nu.

— Het licht van den toren zal wel heel den dag moeten aan blijven, hernam oom. Nu kunnen we in geen drie dagen, en misschien in geen week, naar den wal.

René schrok. Hij was gaarne op den toren en hij zou het thans zeer avontuurlijk gevonden hebben, ware vader maar binnen geweest. Thans verlangde hij naar moeder, als om haar te steunen in haar onrust. Hij wilde zich goed houden, maar, toen hij vóór het venster stond, om naar den sneeuwstorm te kijken, welden er toch tranen in zijn oogen.

— René, gaat ge mee naar boven? vroeg oom, toen hij klaar was met eten.

De knaap volgde hem naar het lampenhuis.

— Bernard, het ontbijt is klaar, en neem dan ook wat rust, zei Louis. We moeten er op rekenen, dat we van avond beiden dienst doen. We dienen waakzaam te zijn.

— Ja, baas, dat heb ik al voorzien. Het is geen storm van één dag.

De hulpwachter vertrok. Oom zette zich op den uitkijk. Maar de sneeuw weefde als een gordijn rond den toren.

Oom sprak weinig... René had nu ook geen lust om te praten. Zou vader tegen den storm worstelen in dat geweldig weer? Of lag hij veilig in een haven buiten alle gevaren?

— Wist ik het maar? dacht de knaap.

Zijn somberheid week niet.

Het bleef een triestige dag. Oom Louis nam in den namiddag rust. Toen waakte Bernard.

Wanneer men noodteekens zag, moest men met een vlag of een lantaarn naar den wal seinen, waar een reddingboot was. In dit weer zou men echter weinig hulp aan de schipbreukelingen kunnen bieden, al hadden de visschers reeds heldendaden verricht.

De dag verliep echter zonder buitengewone gebeurtenissen.

René zat nu in het lampenhuis, dan bij tante. Toen het avond werd, bleef hij in de woonkamer. Tante en hij baden voor hen, die in gevaar verkeerden op zee.

René begaf zich te acht uur ter ruste. Hij wilde nu maar liever stil liggen denken. Soms schokte hij in zijn kooi, zoo heftig beukte de storm den toren. Maar hij gevoelde zich hier

veilig. Wist hij maar, dat vader en zijn gezellen het ook waren. En hoe eenzaam zou moeder zich gevoelen!

Eindelijk sliep hij in.

Boven hem zaten de trouwe wachters, turend of er over de donkere zee geen vuurpijl lichtte, van in nood verkeerende schepelingen.

Wat zou oom Louis wel gezegd hebben, moest hij in onzen tijd kunnen terug keeren en kennis maken met telefoon, draadlooze telegrafie, radio, en zoo veel meer, waardoor de scheepvaart veel veiliger is geworden, al worden we meermalen nog opgeschrikt door rampen op zee!

Den volgenden ochtend stormde het even hard als den vorigen. Drie dagen hield het geweldig weer aan. Noodseinen had men op den toren niet opgevangen.

Oom en Bernard waren zeer vermoeid van het waken.

René zou hun daarom niet durven vragen hebben, hem naar land te brengen, hoe hij ook naar moeder verlangde! Maar er was trouwens nog geen denken aan, reeds tusschen de rotsen te varen. De zee woelde nog en nabij de kust stond een hevige branding.

Tante had al lang bemerkt, dat haar neefje zoo stil was. Ze bemoedigde hem. Vader zou

wel in een haven geschild hebben. René moest niet dadelijk het ergste denken.

Zoo sprak de goedgehartige vrouw, al herinnerde ze zich haar eigen angstige uren in vroeger tijd.

Het duurde nog twee dagen, eer René kon vertrekken. Oom bracht hem weg. Hij wilde wel eens een paar uur aan land doorbrengen.

Vrouw Latour was zeer blijde, haar zoontje terug te zien. Dadelijk begon ze over vader. Ze had geen nieuws over hem.

— Natuurlijk niet, zei haar broer, oom Louis. Geloof vrij, dat de sloep minstens vier dagen ergens binnen heeft gelegen.

— O, als ik dat maar wist! De storm is zoo plotseling opgekomen.

— Ja, maar Victor heeft een sterk schip. Het kan tegen een stootje. En de baas is een fijne zeeman...

René merkte het wel, hoe moeder dezelfde angsten had doorstaan als hij en nog ongerust was. En in dat geval verkeerden er velen in het dorp, want de meeste sloepen waren uit.

Oom Louis deed eenige boodschappen, ging Nieuwjaar wenschen bij familieleden en voer vóór donker terug, want nooit bleef hij in den nacht van zijn toren weg.

III.

Al de sloepen waren teruggekeerd, behalve deze van visscher Latour. Aan boord waren vier matrozen en een scheepsjongen. Zoo heerschte er verdriet in zes gezinnen. Buren zeiden wel, dat men nog niet aan een ramp moest denken. Het scheepje kon schade opgelopen hebben, en lag nu ergens op een werf, om de averij te herstellen. En zelfs, als de sloep gezonken was, konden de mannen toch gered zijn geworden door een voorbijvarend schip, dat naar een vreemd land voer.

— Ja, zoo spreekt men altijd om te bemoeiden, zei vrouw Latour. Maar ik zal mijn braven man nooit meer terug zien.

Zij en René schreiden veel. Er waren nu tien dagen na den storm verlopen.

Bernard was aan wal geweest en bracht het nieuws naar den toren. Oom Louis en tante Marie kwamen den volgenden morgen. Ze poogden moeder Latour te troosten. Oom beweerde, dat ze de hoop niet mocht opgeven.

Weer ging een week voorbij. De vermiste sloep bleef weg.

René ging weer naar school. Hij was een goede leerling, maar thans kon hij zijn aandacht niet bij de lessen bepalen. De meester begreep dat wel

en was even vriendelijk voor hem als altijd.

— — — — —
Nu was de school uit. René bleef niet spelen, maar begaf zich recht naar huis, hij wilde zoo veel mogelijk bij moeder zijn.

Hij zag in de dorpsstraat een groepje vrouwen. Ze stonden druk te praten. En eensklaps begreep René, dat er nieuws moest zijn. Was het over vader en zijn gezellen? Goed of slecht nieuws? Hij begon te beven van spanning.

De vrouwen keken hem meewarig aan. De knaap trad nader.

— Is er nieuws over vader? vroeg hij met stokkende stem.

Ieder zweeg.

— Ja, er is nieuws... slecht nieuws. O, vertel het me toch! smeekte René.

Een vrouw kwam uit het groepje.

— Kom, ik ga mee naar uw moeder, zei ze op hartelijken toon.

Ze stapten heen.

— Ja, er is nieuws! vervolgde de vrouw. De burgemeester heeft een brief gekregen... Het is een zware slag voor uw moeder en voor u en voor de anderen...

— De sloep is dus vergaan? stamelde René.

— Ja... Bij Nieuwpoort in België zijn twee lijken aangespoeld.

— Vader ook?

— Neen... Uit de papieren hebben ze ginder gezien, dat het George Kerwik en Jean Severy zijn...

— Twee matrozen van vader! Vader en de anderen zijn dus ook verdronken! riep René schreiend uit.

— Dat is nog niet zeker... George en Jean kunnen over boord geslagen zijn... En misschien ligt de sloep voor herstel in een haven.

— O, dan zou vader al lang een matroos naar huis gestuurd hebben, om ons gerust te stellen.

René vond zijn moeder in tranen. Ze kende dus het nieuws al. De jongen wierp zich snikkend om haar hals.

— O, mijn kind, ge weet het van den brief? vroeg vrouw Latour.

— Ja, moeder...

— De burgemeester is hier geweest... Men heeft in België Jean en George gevonden. Nu weten we genoeg. Niet alle verdronken visschers spoelen aan...

En dat is waar. Voor velen is de zee het kerkhof, een kerkhof zonder zerken, met als eenig kruisje, dat van den mast eener vergane sloep.

Moeder en zoon luisterden niet naar de troostende woorden der vrouw. Alleen zij, die ook zulke dierbare offers aan de golven hadden moeten afstaan, konden hun smart gevoelen.

Zoo was er in zes gezinnen hevig verdriet. De oude pastoor bezocht ze allen. Hij kon troosten. Hij had altijd te midden van visschers geleefd.

Vrouw Latour sloot dien avond vroeg de vensterblinden en de deur. Moeder en kind zaten dicht bij elkaar, en ze baden voor de ziel van vader en diens trouwe gezellen.

Den volgenden dag kwam oom Louis aan wal... Een voorbijvarende visscher had het nieuws naar den torenwachter geroepen.

Oom twijfelde nu ook niet meer.

— Moed, zuster, zei hij. God heeft u zwaar beproefd en toch zal Hij u voort helpen.

Hij bleef tot in den namiddag.

— — — — —
Een week later werd er een uitvaartdienst gehouden voor de verdwenen visschers. Het oude kerkje met zijn verweerd torentje, was stampvol. Vele vrouwen weenden met de zoo zwaar beproefde gezinnen mee.

In den namiddag ging vrouw Latour met René naar het kerkhof. Dit lag tegen de zee. Er was geen graf van vader, maar moeder en zoon knielden op dat van Joan. En daar baden ze voor vader.

's Avonds zaten ze weer samen in hun huisje. Oom en tante, die den dienst bijgewoond hadden, waren terug naar den toren.

— Moeder, zei René, ik mag in September

van school. Dan zal ik voor u werken.

— Maar niet naar zee! Ze heeft nu uw vader en broer genomen... het is genoeg...

René zweeg. Hij wilde moeder niet bedroeven, maar hij kon toch niet beloven van de zee weg te blijven...

— We zijn nog met zijn beiden en we moeten samen blijven, hernam moeder. Ik zal alle dagen, met visch naar de stad gaan, om die er langs de huizen te verkoopen. God zal ons het dagelijksch brood niet onthouden. Leer nog maar goed, mijn kind, dat zal later van pas komen...

En moeder dacht aan een reederskantoor, waar haar jongen klerk kon worden. Dan was hij altijd aan wal.

Ze hoopte, dat er nog een brief uit den vreemde zou komen. Haar man kon op een ander punt aangedreven zijn. Dan zou hij toch een bekend graf hebben.

Maar een paar weken verliepen zonder nieuws.

IV.

Het was nu begin Maart. 's Avonds lag de visschersvloot binnen, want er zat storm in de lucht. Het woei reeds sterk.

Eenige mannen zaten samen in een herberg op

de kaai. Visscher Kerniel had juist verteld, dat vrouw Latour zoo haar best deed, om aan den kost te komen. Elken dag bijna trok ze met een mand visch op den rug naar het naaste stadje. Dat was toch twee uur gaans, twee uur terug en dan het slenteren langs de huizen om te verkoopen, de weduwe moest 's avonds haar beenen wel voelen.

— En welgesteld geweest zijn, of toch op weg om het te worden, merkte een ander op. Latour voer op zijn eigen sloep.

— Maar die was op lange na niet afbetaald, hernam Kerniel. En wat de verzekeringsmaatschappij uitkeert, zal grootendeels door de geldschietters binnen gepalmd worden. Een vischer, dood of levend, wordt immers altijd gepluimd lijk een kieken, dat in den pot moet.

— En denk dan aan de weduwe Clavel, zei een ander. Haar man was matroos bij Latour. Zij is gebrekkig en er zijn vier kleine kinderen. De pastoor helpt haar zooveel hij kan. Ze had schuld en de winkelier van rechtover de kerk — ik weet niet hoe de vent heet — heeft daarvoor eenige meubelen laten verkoopen. Is dat geen schande?

— Men neemt het hem zeer kwalijk, en die geldzucht zal hem meer schade doen dan ze opgebracht heeft, beweerde Kerniel. Er zijn veel

dorpelingen, die er niet meer naar den winkel willen gaan.

— Och, dat duurt een tijdje. De menschen vergeten zoo gauw...

— Er moest een fonds zijn om aan visschersweduwen een pensioen te betalen, sprak Kerniel. We ondervinden het weer, hoe noodig dat is. Er is al dikwijls over gesproken, maar het blijft bij woorden.

Plots werd de deur open geworpen. Een man sprong binnen en liet zich op een stoel vallen.

— Jernac, wat scheelt er nu aan? vroeg Kerniel.

— Och, zwijg! Baas, geef me een borrel. Was dat schrikken! hijgde Jernac.

— Waarvan dan? klonk het.

— Van een geest... Maar spreek er niet over.

— Waar was die geest?

— Aan den weg langs de zee.

— Ge hebt zeker een rots voor een spook aangezien, oordeelde de herbergier, die het gevraagde bracht.

— Lach er niet mee! Ik weet wat ik zeg, verzekerde Jernac, die het glaasje in een teug ledigde.

— Maar vertel er dan wat meer van! drong Kerniel aan.

— Ik spreek er niet meer over...

— Hoe flauw! Hier behoeft ge toch niet

bang te zijn. Ik heb nooit geweten, dat geesten op herbergbezoek gingen.

Jernac vroeg nog een glaasje drank. Toen hij dit ook binnen had, stond hij op.

— Als ge over geesten babbelt, krijgt ge er nog meer last van, beweerde de bijgeloovige vischer.

— Goeden avond, groette hij, en verliet de herberg.

— Wat stelt die kerel zich kinderachtig aan! spotte de waard.

Maar eenige visschers waren stil geworden. Bretagne is het land der sagen en legenden en er heerscht veel bijgeloof. En sommige aanwezigen gevoelden dan ook niet de minste neiging, om te spotten. Ze zouden nu niet gaarne, in de duisternis en den zuchtenden wind over den weg langs de zee gegaan zijn, waar Jernac den geest had ontmoet.

Kerniel gaf echter den waard gelijk. Hij was een handelaar en meer verlicht.

— Och, Jernac heeft een rots voor een spook aangezien, zei hij.

Een der visschers begon spoedig over een ander onderwerp. Men bleef nog bijeen, al was het reeds vrij laat.

Dien avond waren vrouw Latour en René, als naar gewoonte, vroeg te bed gegaan. Moeder moest al te zeven uur op stap naar de stad. Het zou morgen wel een zware tocht zijn met dit onstuimig weer.

Vrouw Latour lag naar den wind te luisteren die om het huisje gierde. En ze dacht weer zoo sterk aan het drama op zee... Hoe was de sloep vergaan, en haar man om het leven gekomen? En waar zou hij rusten? In zee of op een vreemd dorpje? Misschien had hij geen enkel papier bij zich gehad en moest men hem als een onbekende begraven.

Vrouw Latour lag stil te schreien. Maar ze was zeer vermoeid en sliep vrij spoedig in. Ze droomde van haar echtgenoot. Het was of hij naar haar riep. Ze schrok wakker en richtte zich op... Boven hoorde ze René uit bed stappen.

Vrouw Latour ontroerde geweldig... Die stem!... Droomde ze nu nog? Maar neen, de stem kwam van buiten. Was het zinsbegoocheling?

René stormde de trap af.

— O, moeder, moeder... vader roept aan de deur, zei hij opgewonden.

Vlug deed hij open.

Een man trad binnen...

— Vrouw... René... hier ben ik, God zij gedankt, terug, zei hij.

— O, is het dan toch waar! snikte moeder.

Ze zonk in zijn armen. René stak de lamp aan. Vader omhelsde hem... Maar vrouw Lattour en haar jongen konden bijna niet aan dit groot geluk gelooven.

Vader terug... Hij leefde nog!

— Ge hebt me zeker dood gewaand? zei Lattour, na de eerste ontroering.

— Ja...

— Ik ben wonderlijk gered geworden... O, mijn arme matrozen... ze zijn allen verdronken... Het was zulk een vreeselijke storm... De mast knakte af... het roer sloeg stuk... de sloep kantelde dan... We lagen allen in zee... Een golf wierp me toen op mijn omgeslagen schip. Ik klemde me vast... O, een mensch kan veel doorstaan, als het om 't leven gaat... Het ongeluk gebeurde rond vier uur 's morgens, niet ver van Duinkerke in het Noorden. Ik had getracht, toen de storm losbarstte, die haven te bereiken. Mijn mannen en ik hebben lang geworsteld. Maar zooals ik reeds zei, het roer brak en toen konden we niets meer doen... Ik lag dus op de omgekantelde sloep. Wat duurde het lang, eer het morgen werd!... Ik riep tot God. Zeven, acht, misschien wel twaalf keer wilde ik maar loslaten om

in zee te glijden, zoo uitgeput was ik... Maar dan dacht ik aan u beiden en ik hield weer vol. Eindelijk werd het dag. Het stormde nog. Ik werd opgemerkt door de bemanning van een stoomboot... En die heeft me gered. De menschen zijn echte helden geweest, want het was zeker een waagstuk een sloep uit te zetten en mij op te pikken, al was het weer toen wat bedaarder. Van mijn overbrenging naar de stoomboot wist ik niets. Ik was geheel bewusteloos. En ik heb aan boord wel een week ziek gelegen... zoo ziek, dat ik niet spreken kon. Ik werd meegenomen naar Amerika. Te New-York brachten ze me naar een hospitaal. Na een week was ik hersteld. Ik trok naar den Franschen consul. Die bezorgde me op een Fransch schip gelegenheid om terug te keeren. Gisteren kwam ik te Boulogne aan. Ge begrijpt, hoe vurig ik naar huis verlangde! Ik reisde met postwagens tot Brest. En nu kom ik van daar... O, wat spoedde ik me om tot hier te geraken... Ik marcheerde door het donker voort. Bij ons dorp, op den weg langs de zee, zag ik een man. Ik riep hem aan, om nieuws te vragen. Hij kwam nader. We konden elkaar herkennen. Het was visscher Jernac. Maar hij deed zoo raar. Hij gaf een schreeuw en liep weg. Hij zal zeker gedacht hebben, dat hij mijn geest zag. Nu, het is waar, het moet vreemd zijn, als ge opeens iemand vóór u ziet

staan, dien ge dood waant. En Jernac is iemand, die niet veel noodig heeft om te schrikken... Eerst dacht ik er aan den pastoor te gaan vragen, om u op mijn terugkomst voor te bereiden. Maar ik verlangde er zoo heftig naar, u en René terug te zien, dat ik recht naar hier moest komen... Ik heb niet lang dienen te roepen...

— Ik droomde juist van u!

— En vader, ik hoorde dadelijk uw stem aan de deur, zei René.

— Maar het is toch alles wel waar? vroeg vrouw Latour, die van blijdschap weende. Ik droom niet meer, hé?

— Neen... neen... ik ben hier terug, zei de visscher...

— O, wat dank ik God! hernam moeder.

— Ja, het zijn vreeselijke dagen voor u geweest... Ik begrijp het en ik zie het trouwens aan u: ge zijt vermagerd... O, toen ik aan boord van de stoomboot bij kennis kwam, had ik wel naar u toe willen vliegen, om u gerust te stellen... Ook in Amerika en op de terugreis martelde mij de gedachte, dat ge me voor verdronken zoudt houden. Maar nu zijn we weer vereenigd. Toch is het niet alles vreugde. Ik denk aan mijn brave matrozen en den scheepsjongen...

— George en Jean zijn aangespoeld bij Nieuwpoort in België. Er is van daar een brief gekomen... Hun vrouwen zijn er heen geweest.

George en Jean waren er behoorlijk begraven.

— Dan hebben ze toch een graf. En van de anderen hebt ge niets gehoord?

— Neen...

— De arme jongens zijn vroeg aan hun dood gekomen, juist als onze Joan.

— Maar nu moet ge eten, hernam moeder.

— En ik ga het nieuws aan onze burens vertellen! riep René uit,

— Ja, doe dat, zei moeder.

De knaap liep naar boven, om zich wat te kleeden. Spoedig was hij buiten. Eerst klopte hij de familie rechts op.

— Vader is terug! juichte hij.

Hetzelfde deed hij bij de burens links. Al die menschen kwamen buiten. Latour terug? Was hij dan gered? Hoe? En waar was hij zoo lang gebleven? Zooveel vragen werden er gesteld.

— Ga maar bij ons binnen! noodigde de gelukkige René.

Spoedig was de heele straat wakker. En de kamer bij Latour bleek te klein voor alle belangstellenden. Wat moest de teruggekeerde veel vertellen!

Men maakte plaats voor vrouwen met een zwarten doek over het hoofd. Het waren weduwen der verdronken matrozen. Men had hun haastig het groote nieuws verteld. Zou er dan, behalve voor George en Jean, nog hoop zijn?

Ontroerd begroette Latour hen. Maar hoop kon hij niet meer geven...

Men bleef tot half den nacht op. Latour scheen geen vermoeden van de reis meer te voelen, maar eindelijk dwong zijn vrouw hem toch rust te nemen. René keerde naar boven terug. Hij knielde vóór zijn bed neer en dankte God voor dit groot geluk. O, hij had wel dadelijk naar den vuurtoren willen varen, om de heerlijke tijding aan oom en tante te brengen! Het duurde een heelen tijd, eer hij insliep.

Toen hij 's morgens wakker werd, kwam dadelijk de herinnering van den vorigen avond en den nacht boven.

Maar René vreesde, dat het een droom was geweest. Hij sprong zijn bed uit en stormde naar beneden. Moeder was al op, maar zou niet naar de stad gaan.

— Het is toch wel waar, dat vader terug is? vroeg de knaap.

— Zeker, mijn jongen...

— Ik was bang, dat ik het gedroomd had.

— Neen, hoor... Maar stil, vader slaapt nog. Hij was zoo moe...

— Gij gaat niet meer naar de stad?

— Neen, we zullen de visch vandaag aan arme menschen geven.

— O moeder, wat zijn we toch gelukkig, hé!

En René sloeg haar de armen om den hals.

Zijn vader kon niet lang slapen, want al vroeg waren er bezoekers. Het nieuws liep snel rond. Ook de oude pastoor kwam. En weer moest Latour veel vertellen.

Maar tegen elf uur, verliet hij zijn huis met René, die vandaag uit school bleef. Ze wilden naar den vuurtoren. Aan de haven leende Latour een boot. Hij roeide krachtig.

Oom Louis stond op de galerij en keek scherp naar het naderend vaartuig. Toen dit dichterbij was, ontroerde hij heftig. Hij liep naar de woonkamer.

— Marie, zei hij, kijk eens door het venster. Daar komt een bootje. Droom ik nu... of is het waarlijk Victor Latour die daarin zit met René?

— Maar wat raast ge nu?

De vrouw kreeg een schok.

— Ja, hij is het... En René wuift zoo blijde! riep ze uit.

Louis spoedde zich de trap af... Toen hij beneden kwam en de ijzeren deur opende, legde de boot bij de landingsplaats der rots aan.

— Victor! jubelde Louis met een snik.

— Louis! antwoordde Latour.

Hoe innig drukten ze elkaar de handen.

— Maar is er dan een wonder gebeurd? vroeg de vuurtorenwachter.

— Ik ben in elk geval wonderbaar gered; dat zal ik boven vertellen, bij Marie.

Tante zat al te schreien van blijdschap.

— Victor toch! snikte ze. Zijt ge dan waarlijk terug gekeerd?

— Dank zij God, ja...

En weer moest Latour veel verhalen. René had Bernard die van de nachtwacht rustte, wakker gemaakt, om hem het groote nieuws mee te deelen en Bernard luisterde nu ook.

In den namiddag keerde Latour naar wal terug. Jernac kwam bij hem.

— Wij hebben elkaar reeds gezien, zei Latour lachend.

— Ja, gisteravond op den weg langs de zee. Ik herkende u... Neem het me niet kwalijk, dat ik weg liep... Ik schrok zoo... Ge waart dood en daar stondt ge vóór mij... Ik hield u voor uw geest... Er zijn immers geesten van verdronken zeelieden, die rond dolen...

— Wel neen, Jernac... Maar ik neem het u niet kwalijk, dat ge zoo geschrokken zijt.

Er kwamen weer bezoekers en nog dagen lang.

Latour kon niet besluiten aan land te blijven. Hij onderhandelde met zijn vorige geldschieters en kocht een nieuwe sloep... Een jaar later voer René mee als scheepsjongen.

Hij was immers een kind der zee...